

Kỳ vọng chính sách, không gây khó khăn, không gây áp lực, hỗ trợ hộ kinh doanh, cá nhân kinh doanh

13:06 30/12/2025

Từ ngày 1/1/2026, hộ kinh doanh trên cả nước sẽ chuyển từ hình thức thuế khoán sang thuế kê khai. Thay vì nộp thuế theo mức ấn định như trước, hộ kinh doanh phải kê khai doanh thu thực tế để làm căn cứ tính thuế, phù hợp với quy mô và hình thức hoạt động.

Hướng tới một nền quản trị thuế hiện đại, công bằng và thuận lợi cho người nộp thuế. Ảnh PV

Chính sách, không gây khó khăn, không gây áp lực

Hộ kinh doanh kỳ vọng khi triển khai thi hành Luật Quản lý thuế, Chính phủ và các bộ, ngành quan tâm xây dựng chi tiết khung pháp lý riêng cho hộ kinh doanh và cá nhân kinh doanh, tạo điều kiện cho hộ và cá nhân kinh doanh tự tin, đồng hành cùng với kinh tế tư nhân trong nền kinh tế quốc gia.

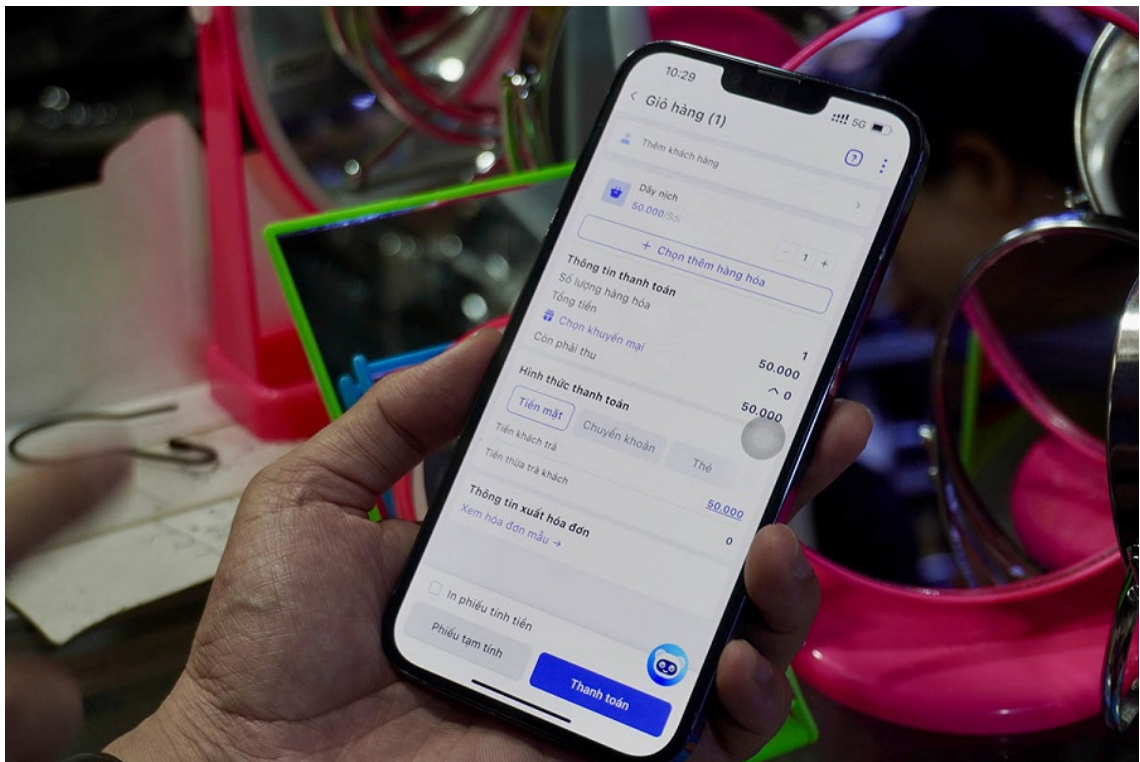
Thuế Cơ sở 2 tỉnh Lâm Đồng tuyên truyền, hướng dẫn chính sách bỏ thuế khoán đối với hộ kinh doanh từ ngày 1/1/2026. Ảnh: PV

Phân loại hộ và cá nhân kinh doanh, ngành hàng, chế độ thuế, kế toán riêng biệt theo nguyên tắc đơn giản – minh bạch – dễ tuân thủ – chi phí thấp. Có lộ trình thích hợp hướng dẫn, hỗ trợ việc chuyển đổi từ thuế khoán doanh thu sang kê khai hay lên doanh nghiệp cùng với việc khuyến khích thông qua các chính sách ưu đãi thuế, hỗ trợ tiếp cận tín dụng, đất đai, dịch vụ tư vấn, đào tạo và pháp lý... Cho nên, vấn đề đặt ra với các cơ quan chức năng là phải giúp hộ kinh doanh hiểu đúng và làm đúng.

Theo đánh giá tại Nghị quyết số 68, khu vực kinh tế tư nhân cả nước hiện có khoảng hơn 940 nghìn doanh nghiệp và hơn 5 triệu hộ kinh doanh đang hoạt động, đóng góp khoảng 50% GDP, hơn 30% tổng thu ngân sách nhà nước và sử dụng khoảng 82% tổng số lao động vào tăng trưởng kinh tế, tạo việc làm, là lực lượng quan trọng thúc đẩy đổi mới sáng tạo, nâng cao năng suất lao động, gia tăng năng lực cạnh tranh quốc gia, góp phần an sinh xã hội.

Chính sách, tạo điều kiện cho hộ, cá nhân kinh doanh tự tin

Hoàn thiện thể chế pháp luật, nhất là về thuế làm công cụ đòn bẩy kích thích tăng trưởng nền kinh tế, bảo đảm minh bạch, công bằng, ổn định, tạo môi trường thuận lợi cho khu vực kinh tế tư nhân – nhất là hộ và cá nhân kinh doanh – là yêu cầu bức thiết để phát triển bền vững đất nước.

Các đơn vị phối hợp từng bước hướng dẫn tiểu thương sử dụng hóa đơn điện tử, khai thuế. Ảnh PV

Nhiều năm qua, việc áp dụng hình thức thuế khoán đã tạo ra “vùng an toàn” nhất định cho hộ kinh doanh - đại diện Hội Tư vấn thuế Việt Nam nhận định. Theo phương thức này, số thuế phải nộp được ấn định dựa trên doanh thu ước tính do hộ kinh doanh tự khai, có sự thống nhất giữa các bên. Nhưng khi chuyển sang cơ chế kê khai, hộ kinh doanh phải tự xác định doanh thu, tự chịu trách nhiệm về tính đầy đủ, chính xác của số liệu và trực tiếp kê khai trên cơ sở dữ liệu do mình lưu giữ, hạch toán. Đây hiện đang là nỗi lo lớn nhất của các hộ kinh doanh. Các hộ rất sợ sai và nếu kê khai doanh thu không chính xác có bị xử phạt hay không? Khi kê khai thuế có khó khăn gì không...?

Cùng với đó, hạn chế các biện pháp hành chính dễ phát sinh tiêu cực, thiếu minh bạch như: cùng một ngành hàng bán lẻ trên cùng một địa bàn nhưng nơi thì kiểm tra “đột xuất”, nơi thì không, làm cho người dân nghi ngờ tính liêm chính của người thi hành công vụ, tạo cơ cho các thế lực xấu lợi dụng, xuyên tạc chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước.

Theo quy định của Luật, mức doanh thu không phải nộp thuế đối với hộ, cá nhân kinh doanh là 500 triệu đồng/năm và được khấu trừ trước khi tính thuế theo tỷ lệ trên doanh thu. Luật cũng bổ sung phương pháp tính thuế trên thu nhập đối với hộ, cá nhân kinh doanh có doanh thu trên 500 triệu đồng đến 3 tỷ đồng/năm, với thuế suất 15%, tương đương mức áp dụng cho doanh nghiệp có doanh thu dưới 3 tỷ đồng/năm. Các đối tượng này được quyền lựa chọn phương pháp tính thuế phù hợp, theo tỷ lệ trên doanh thu hoặc theo thu nhập.

Dù còn nhiều băn khoăn, lo lắng nhưng theo số liệu tại Hội nghị tổng kết công tác thuế 2025 và tổng kết chiến dịch 60 ngày cao điểm chuyển đổi mô hình từ thuế khoán sang kê khai đối với hộ kinh doanh do Cục Thuế tổ chức mới đây, đã có hơn 18.300 hộ kinh doanh đang nộp thuế khoán tự nguyện chuyển sang phương pháp kê khai trước thời hạn. Trên 3.200 hộ kinh doanh chuyển đổi lên mô hình doanh nghiệp; cơ bản 100% hộ, cá nhân kinh doanh đã được tiếp cận đầy đủ thông tin và sẵn sàng thực hiện kê khai thuế từ ngày 1/1/2026.

Đặc biệt, cần thay đổi tư duy, nhận thức của hộ kinh doanh, giúp họ từng bước làm quen với việc kê khai, hướng đến mục đích là làm đúng, làm đủ, làm thật để tránh rủi ro. Tuy nhiên cần tiếp tục hoàn thiện hệ thống pháp luật về thuế, tăng cường sự phối hợp giữa cơ quan thuế và các nhà cung cấp phần mềm nhằm bảo đảm tính pháp lý và thống nhất, không nên để hộ kinh doanh tự xoay xở. Đồng thời để việc chuyển đổi hiệu quả, bền vững, vấn đề cốt lõi là phải làm cho người nộp thuế hiểu đúng, chủ động thực hiện và có hỗ trợ kịp thời từ các cơ quan chức năng.

Một khảo sát của Liên đoàn Thương mại và Công nghiệp Việt Nam (VCCI), khi chuyển đổi sang kê khai thuế, 49% hộ kinh doanh cho rằng, chi phí và thời gian quản lý hóa đơn, chứng từ sẽ tăng. Ngoài ra, còn có các khó khăn khi tuân thủ quy định về hóa đơn điện tử, thiết bị tính tiền như năng lực công nghệ số hạn chế, thói quen ghi chép thủ công, gánh nặng chi phí đầu tư và thủ tục phức tạp... Do đó, VCCI kiến nghị cần có lộ trình thực hiện phù hợp để hỗ trợ hộ kinh doanh hiểu và tuân thủ pháp luật tốt hơn. Cụ thể, thời gian đầu nên tập trung hướng dẫn các hộ kinh doanh nắm bắt đầy đủ các quy định. Không nên xử phạt ngay mà áp dụng theo hướng nhắc nhở, cảnh báo.

Chuyển đổi từ thuế khoán sang kê khai thuế là tiền đề quan trọng để thúc đẩy hộ kinh doanh nâng cao tính tự giác tuân thủ pháp luật về thuế, xây dựng văn hóa doanh nhân, doanh nghiệp. Đây cũng là chìa khóa để phát triển thị trường bền vững, giúp hộ kinh doanh ngày càng phát triển, đóng góp vào sự lớn mạnh của khu vực kinh tế tư nhân.

Hoàng Phương